

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону
про внесення змін до Податкового кодексу України та іншого закону України
щодо унеможливлення тиску на бізнес шляхом призначення документальних
позапланових перевірок/ревізій на підставі рішення суду (слідчого судді)
винесеного у кримінальному провадженні
(реєстр. № 6613 від 21 червня 2017 року)**

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 січня 2019 року (протокол №76) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та іншого закону України щодо унеможливлення тиску на бізнес шляхом призначення документальних позапланових перевірок/ревізій на підставі рішення суду (слідчого судді) винесеного у кримінальному провадженні (реєстр. № 6613 від 21 червня 2017 року), поданий народним депутатом України Журжієм А.В. (далі - Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою є «усунення неузгодженостей між положеннями Податкового кодексу України, Законом про фінансовий контроль та Кримінального процесуального кодексу України, недопущення подвійного трактування норм законодавства щодо можливості призначення документальних позапланових перевірок/ревізій за рішенням суду (слідчого судді) винесеного у кримінальному провадженні та припинення практики неправомірного тиску правоохоронних органів на платників податків, які зумовлювалися таким подвійним трактуванням».

Для досягнення мети автором Законопроекту пропонується виключити підпункт 78.1.11 пункту 78.1 статті 78 Податкового кодексу України та частину сьому статті 11 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», а також посилення на ці норми в інших положеннях вказаних нормативно-правових актів. Також пропонується додати до підстав проведення позапланових ревізій - отримання від органів прокуратури, органів доходів і зборів, Національної поліції, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України інформації, що свідчить про порушення законів України, перевірку додержання яких віднесено законом до компетенції органів державного фінансового контролю. При цьому передбачається, що ця підстава для проведення ревізії може застосовуватися

лише в тому випадку, якщо відповідний суб'єкт не надасть інформацію, документи і матеріали на обов'язковий письмовий запит органу державного фінансового контролю протягом десяти робочих днів з дня, наступного за днем отримання запиту. Виключається з підстав проведення позапланових ревізій отримання доручення від вказаних органів. Для реалізації цієї норми уточнюється пункт 11 статті 10 Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», яким визначається право органу державного фінансового контролю одержувати від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, інших юридичних осіб та їх посадових осіб, фізичних осіб - підприємців інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього завдань.

Крім того, пропонується встановити, що позапланова виїзна ревізія (в тому числі суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені цим Законом до підконтрольних установ) може здійснюватися лише за наявності підстав для її проведення на підставі рішення суду винесеного в адміністративній справі.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до Законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Відповідно до статті 19 Конституції України правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У своєму Рішенні від 08 липня 2016 року № 5-рп/2016 Конституційний Суд України зазначив, що Україна відповідно до статей 1, 6 Основного Закону України є демократичною, правовою державою, в якій державна влада здійснюється на засадах її функціонального поділу та балансу між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади завдяки системі стримувань і противаг для досягнення цілей і завдань, передбачених Конституцією України. Метою функціонального поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову є, зокрема, розмежування повноважень між різними органами державної влади, що означає самостійне виконання кожним із них своїх функцій та здійснення повноважень відповідно до Конституції та законів України (підпункт 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення).

Згідно пункту 1.1. статті 1 Податкового кодексу України (далі - Кодекс) цей Кодекс регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в

Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства. Цим Кодексом визначаються функції та правові основи діяльності контролюючих органів, визначених пунктом 41.1 статті 41 цього Кодексу, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Пунктом 41.1 статті 41 Кодексу встановлено, що контролюючими органами є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову, державну митну політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, законодавства з питань сплати єдиного внеску та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган (далі - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику), його територіальні органи.

Європейський суд з прав людини у Рішенні ЄСПЛ «Михайлюк та Петров проти України» (Заява № 11932/02) зазначив, що вираз «згідно із законом» насамперед вимагає, щоб оскаржуване втручання мало певну підставу в національному законодавстві, він також стосується якості відповідного законодавства і потребує, аби воно було доступне відповідній особі, яка, крім того, повинна передбачати його наслідки для себе, а також це законодавство повинно відповідати принципу верховенства права (пункт 25).

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики та правосуддя дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та іншого закону України щодо унеможливлення тиску на бізнес шляхом призначення документальних позапланових перевірок/ревізій на підставі рішення суду (слідчого судді) винесеного у кримінальному провадженні (реєстр. № 6613 від 21 червня 2017 року), поданий народним депутатом України Журжієм А.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П.КНЯЗЕВИЧ